

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
De heer drs. R.W. Knops
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

T 070 310 86 66
E info@atr-regeldruk.nl
www.atr-regeldruk.nl

Onze referentie MvH/RVZ/RS/HS/bs/2019-U077

Uw referentie

Datum 24 juni 2019

Betreft Vermindering regeldruk door de Basisregistratie Personen (BRP)

Geachte heer Knops,

Op 16 november 2018 heeft u het Adviescollege toetsing regeldruk (ATR) verzocht om “mede op basis van onderzoek te adviseren over de mate waarin de Basisregistratie Personen (BRP) in de periode van 2014 tot 2018 tot een vermindering van administratieve lasten voor burgers heeft geleid.”

Aanleiding voor het adviesverzoek aan ATR is de beleidsdoorlichting van begrotingsartikel 6.5 (BRP en Reisdocumenten), waarin ook aandacht dient te bestaan voor de lastenontwikkeling als gevolg van de BRP. Een van de doelstellingen van de wet BRP (2014) was een vermindering van administratieve lasten voor burgers. Omdat er geen onderzoeken beschikbaar zijn, waarmee via synthese-onderzoek kan worden bepaald of en in welke mate de BRP tot een lastenreductie heeft geleid, heeft u ATR verzocht dit apart te onderzoeken. Ook heeft u aangegeven open te staan voor suggesties voor optimalisatie en betere toepassing van de BRP die de regeldruk voor burgers verder kunnen verminderen. ATR heeft ten behoeve van het advies onderzoek laten doen naar de regeldrukeffecten van de BRP in de praktijk voor burgers (ingezetenen).

Het college is op basis van het onderzoek en eerdere ervaringen met dossiers die raakvlakken met de BRP hebben, tot *drie hoofdbevindingen* gekomen. De eerste bevinding is dat de BRP heeft bijgedragen aan het verbeteren van de overheidsdienstverlening en het verminderen van de regeldruk. Voor de tien specifiek onderzochte casus bedraagt deze vermindering structureel circa € 36 miljoen.^{1,2} Daarbij constateert ATR dat het aandeel van deze vermindering die specifiek het gevolg is van het gebruik van de BRP, niet nauwkeurig is vast te stellen. De reden hiervoor is de grote verwevenheid van gegevensstromen en het ontbreken van een structurele administratie van gerealiseerde reducties. De conclusie is dat de BRP noodzakelijk was voor de vermindering van de regeldruk en de verbetering van

---

¹ ATR benadrukt dat het hierbij gaat om een onderbouwde inschatting en een orde van grootte van de (regeldruk)effecten. Een exacte analyse en kwantificering van de regeldrukvermindering is om meerdere redenen (uitgewerkt in het onderzoeksrapport en advies) niet mogelijk.

² Voor burgers geldt in de methodiek voor regeldrukeffecten-analyse een ‘uurtarief’ van 15 euro. De berekende regeldrukvermindering in de tien onderzochte processen (36,3 mln. euro) is opgebouwd uit een *tijdsreductie* voor burgers van 2,85 mln. uur (42,8 mln. euro) en een *toename van de out-of-pocketkosten* van 6,5 mln. euro.

de dienstverlening, maar dat deze vermindering en verbetering niet tot stand waren gekomen zonder de verbetering van (de inrichting van) andere processen.

Ten tweede constateert het college dat verbeteringen in de gegevensstromen met burgers 'ontremmend' kunnen werken op het vragen van informatie door de overheid aan burgers. De ontremmende werking bestaat er uit dat de drempel om meer gegevens te vragen lager wordt, mede doordat de kosten van de gegevensstromen lager worden. Zodoende kan regeldrukvermindering die mede mogelijk wordt gemaakt door het gebruik van de BRP, de drempel verlagen voor het vragen van (meer of nieuwe) informatie. Deze ontremmende werking wordt onder andere zichtbaar bij het proces van (verplicht voorgeschreven) VOG-aanvragen. Mede door een lastenluser aanvraagproces is de drempel verlaagd voor het vaker (in meer processen en sectoren) verplicht stellen van een VOG.³

De derde constatering van ATR is dat er nog een groot onbenut potentieel bestaat voor verdere regeldrukreducties en optimalisatie van overheidsdienstverlening aan burgers, door beter gebruik te maken van de mogelijkheden van BRP. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet langer (onnodig) uitvragen van uittreksels BRP aan burgers door overheidsinstanties die zelf de BRP-gegevens kunnen raadplegen, en om het benutten van in de BRP geregistreerde familierelaties en historische gegevens (bijvoorbeeld over de woonhistorie). De bevinding dat er nog veel (onbenut) potentieel is bij het gebruik van de BRP, kan ook relevant zijn voor andere basisregistraties. Het doortrekken van de positieve ontwikkeling van de BRP en de verbetermogelijkheden naar andere domeinen en registraties biedt kansen om de regeldruk voor burgers verder te verminderen en de overheidsdienstverlening verder te verbeteren.

In bijgaand advies gaat het college nader in op de hiervoor genoemde bevindingen en vervolgens op een aantal adviespunten om het potentieel van de BRP verder te benutten. Opvolging van deze adviespunten kan volgens ATR bijdragen aan verdere vermindering van regeldruk voor burgers en optimalisatie van overheidsdienstverlening.

Het college vertrouwt erop u met het onderzoeksrapport en dit advies voldoende te hebben geïnformeerd en een antwoord te hebben uitgewerkt op de door u gestelde onderzoeksvraag.

Graag verneemt het college van u op welke wijze u het onderzoek en het advies betreft bij de beleidsdoorlichting en de toekomstige toepassing en doorontwikkeling van de BRP.

Hoogachtend,

w.g.

M.A. van Hees
Voorzitter

R.W. van Zijp
Secretaris

Bijlage: eind- en bijlagenrapport onderzoek regeldruk BRP

---

³ Zie pagina 5 van dit advies en sub-paragraaf 4.4.1.1 van het onderzoeksrapport.

Advies

Vermindering regeldruk Basisregistratie Personen

Inleiding

De Basisregistratie Personen (BRP) is één van de tien centrale basisregistraties in Nederland. Zij draagt bij aan de kwaliteit van gegevens over ingezetenen en niet-ingezetenen en vormt een belangrijke bouwsteen voor optimale overheidsdienstverlening.

De basisregistraties hebben tevens tot doel om onnodige gegevensuitvraag bij burgers en bedrijven te voorkomen. Dit volgt ook uit het basisprincipe “eenmalig uitvragen, meervoudig gebruik” zoals voorgeschreven in de Aanwijzingen voor de Regelgeving.⁴ Daarmee vormen de registraties een belangrijke basis om te komen tot lastenluwe overheidsdienstverlening en het voorkomen van onnodige regeldruk bij burgers en ondernemers.

In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft ATR onderzoek laten verrichten naar de regeldrukeffecten van de BRP. Het onderzoek is in twee fasen uitgevoerd.

In de eerste fase is verkend welke gegevensstromen en processen de BRP raken en welke initiatieven zijn ondernomen om de regeldruk terug te dringen door gebruik te maken van de gegevens uit de BRP. Het resultaat is een (niet uitputtend) overzicht van informatieverplichtingen tussen overheden en burgers waarbij de BRP een rol speelt en waarin is uitgewerkt welke invloed het benutten van de BRP heeft gehad op de regeldrukontwikkeling bij deze verplichtingen.

In de tweede fase is verder uitgediept wat de kwantitatieve en kwalitatieve gevolgen voor de regeldruk zijn van drie geselecteerde processen. In deze tweede fase zijn met behulp van de klantreis methode de kwantitatieve uitkomsten geverifieerd, en is met de Kafkathermometer⁵ en een gedachtenexperiment onderzocht welke kwalitatieve, merkbare gevolgen er voor de regeldruk zijn. Ook is met deze onderzoeksmethoden verkend welke potentiële (extra) mogelijkheden er zijn voor het verminderen van de regeldruk. ATR constateert dat, naast de kwantitatieve reductie van de regeldruk, er kwalitatieve procesverbeteringen gerealiseerd zijn, die zonder de BRP niet mogelijk zouden zijn geweest.

De centrale bevindingen naar aanleiding van het onderzoek worden hierna kort weergegeven, gevolgd door een nadere onderbouwing en toelichting. De adviespunten naar aanleiding van het onderzoek volgen na de uitwerking van deze drie centrale bevindingen.

---

⁴ De toelichting bij aanwijzing 5.31 van de Aanwijzingen voor de Regelgeving (‘Aansluiten bij definities basisregistraties’) stelt dat “Een belangrijk uitgangspunt bij het inrichten van (e-)overheidsdienstverlening is dat van “eenmalig aanleveren, meervoudig gebruik” van gegevens. De overheid vraagt van burgers, bedrijven en instellingen geen gegevens waarover zij al beschikt. Spiegelbeeld hiervan is dat burgers, bedrijven en instellingen bij bijvoorbeeld het doen van belastingaangifte of aanvraag van een vergunning, geen gegevens behoeven te verstrekken die al bij de overheid bekend zijn.”

⁵ De Kafkathermometer is een korte digitale vragenlijst om de mate en de plaats van onnodige bureaucratie in een organisatie vast te stellen.

Bevindingen naar aanleiding van het onderzoek

Bevinding 1.

De BRP draagt in veel interacties tussen overheden en burgers bij aan regeldrukvermindering. De volledige omvang van de afzonderlijke bijdrage van de BRP aan de regeldrukontwikkeling is echter niet vast te stellen.

Het onderzoek laat zien dat de BRP een noodzakelijke maar geen voldoende voorwaarde is voor de verbetering van overheidsdienstverlening en de vermindering van regeldruk. De afzonderlijke bijdrage van de BRP kan echter niet worden onderscheiden van de bijdragen van de andere maatregelen. Dit komt doordat in het verleden niet is bijgehouden welke veranderingen in de (toepassing van de) BRP hebben plaatsgevonden en welke gevolgen dit had voor de regeldruk. Registraties over en documentatie van deze gevolgen ontbreken. Bovendien zijn vele honderden overheidsorganisaties aangesloten op de BRP.⁶ Deze organisaties maken op heel verschillende manieren gebruik van de BRP voor hun interne processen en in hun interactie met burgers. Verbeteringen in deze processen en interactie hebben ook gevolgen gehad voor de kwaliteit van de dienstverlening en de regeldruk voor burgers, net als verbeteringen in de BRP.

Vanwege de grote verwevenheid van de BRP met de betreffende overheidsprocessen is het niet mogelijk om de specifieke bijdrage van BRP aan de vermindering van regeldruk en de verbetering van dienstverlening te bepalen. Om toch enig zicht te krijgen op de rol en bijdrage van de BRP voor de effecten op de regeldruk heeft ATR enkele significante interacties en verplichtingen bij levensgebeurtenissen (zoals aangifte geboorte) nader laten onderzoeken. Hierbij gaat het om veel voorkomende gebeurtenissen en om naar verwachting een significant deel van de regeldrukbepalende interacties. Het onderzoek biedt aldus een goede indicatie van de kwaliteit en kwantiteit van de lastenontwikkeling die mede mogelijk is gemaakt door de BRP.

Het onderzoek hanteert vier invalshoeken. Ten eerste is onderzocht welke initiatieven om de regeldruk te verminderen openbaar zijn gerapporteerd. Ten tweede is onderzocht welke afnemende organisaties zijn aangesloten op de BRP en welke processen met burgers daarbij van invloed kunnen zijn op de regeldruk. Het onderzoek identificeert 118 van zulke processen.⁷ Ten derde is een analyse gemaakt van de regeldruk die door deze processen wordt veroorzaakt. Tot slot is bij die analyse, met een enquête onder overheidsprofessionals, in een klantreis en met een gedachtenexperiment, onderzocht welke aanvullende mogelijkheden er zijn voor het verminderen van regeldruk. Het onderzoek benoemt de 118 processen en initiatieven met een BRP-component en een wijziging van de regeldruklasten. Van deze 118 processen zijn er 10 nader kwantitatief onderzocht omdat hiervan een grote invloed op de regeldruk uitgaat.⁸ Die 10 processen hebben de regeldruk verminderd met circa € 36 miljoen per jaar voor burgers. Omdat voor deze reductie de BRP noodzakelijk was, maar niet allesbepalend is, constateert ATR dat deze regeldrukreductie voor burgers mede mogelijk is geworden door de BRP.

Aanvullend merkt het college op dat de vermindering van de regeldruk een positieve bijdrage levert aan lastenluwe overheidsdienstverlening, maar dat die vermindering niet in alle gevallen merkbaar zal zijn voor individuele burgers. Bijvoorbeeld omdat een burger

⁶ Zie voor een overzicht en uitwerking hiervan paragraaf 4.3 van het onderzoeksrapport Eindrapport Onderzoek Regeldruk BRP van Ockham/Kafkabrigade.

⁷ Zie bijlage II van het bijlagenrapport bij het onderzoeksrapport.

⁸ Bij deze 10 processen is sprake van verplichtingen voor een grote doelgroep (omvang) en de impact van het proces op vermindering van de regeldruk. Op twee na geldt voor deze processen dat hierop een regeldrukinitiatief is genomen in de afgelopen jaren.

een proces niet in de oude situatie (met meer regeldruk) heeft doorlopen, en alleen de nieuwe (lastenluwere) invulling kent en ervaart. De gerealiseerde regeldrukvermindering in het proces is dan voor een burger niet merkbaar. Daarnaast merkt het college op dat financiële lasten (bijvoorbeeld leges) geen onderdeel uitmaken van de definitie van regeldruk. Als de regeldruk in een proces afneemt, bijvoorbeeld door digitalisering van een aanvraagproces, maar deze reductie 'teniet wordt gedaan' door een verhoging van legesbedragen, zal de burger de procesverbetering niet als een lastenreductie ervaren.

Op basis van het onderzoek constateert ATR ook dat optimalisaties aan de orde zijn waarbij de BRP een belangrijke rol vervult, maar die eveneens buiten de definitie van regeldruk vallen. Hierbij gaat het in het bijzonder om kortere doorlooptijden bij aanvraagprocedures van bijvoorbeeld vergunningaanvragen en permanente beschikbaarheid van dienstverlening omdat deze volledig digitaal beschikbaar is.

Bevinding 2.

Reductie van regeldruk door goed gebruik van de BRP kan ontremmend werken.

ATR constateert dat bij een aantal processen sprake is van een afname van de regeldruk op (individueel) verplichtingenniveau, maar een toename op macroniveau. Een individuele burger die aan de verplichting dient te voldoen, wordt met minder regeldruk geconfronteerd. Op nationaal niveau (alle burgers samen) is in enkele situaties sprake van een hogere regeldruk, omdat meer burgers aan de verplichtingen moeten voldoen. Deze tegenstelling treedt met name op bij de verplichting tot het aanvragen van een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG). De aanvraag van één VOG door een individuele burger veroorzaakt in vergelijking met enkele jaren geleden minder regeldruk. De burger is minder tijd kwijt om de VOG aan te vragen. Het aantal sectoren waarin een VOG echter verplicht wordt voorgeschreven, is echter fors toegenomen. Daardoor is de regeldruk op macroniveau (voor alle burgers samen) gestegen.

Het is niet duidelijk of en in hoeverre de verbetering in het aanvraagproces een rol heeft gespeeld bij de toenemende verplichtingen voor het overleggen van een VOG. Wel is vast te stellen dat de reductie van de regeldruk per aanvraag 'teniet wordt gedaan' door een toename van het aantal aanvragen van een VOG. Die groei is niet of slechts ten dele aan de BRP toe te schrijven, maar hoofdzakelijk aan het beantwoorden aan de maatschappelijke behoefte om dit middel in te zetten bij gedragsrisico's bij verschillende functies en in verschillende sectoren (waaronder de taxibranche en de kinderopvang). Ten aanzien van de VOG-verplichtingen kan wel worden gesteld dat de (beperkte) regeldruk geen remmend effect heeft gehad op – en mogelijk zelfs een drempel heeft verlaagd voor – de uitbreiding van het aantal situaties waarin een verplichte VOG is voorgeschreven.

De procesverbetering bij het aanvragen van een VOG heeft nog een onvoorzien gevolg. De regels over wie een VOG moet aanvragen, zijn niet voor alle betrokkenen geheel duidelijk c.q. bekend. Deze onduidelijkheid of onbekendheid schept ruimte voor commerciële partijen om aan te bieden VOG-aanvragen van werknemers te verzorgen. Maar werknemers zijn niet de aanvragende partij van een VOG. Dat is de werkgever. Werknemers die horen dat zij een VOG nodig hebben, gaan op zoek en komen dan niet zelden uit bij een commerciële aanbieder. Het gevolg hiervan is dat zij onnodig een VOG aanvragen of daarvoor hogere kosten maken.⁹

---

⁹ Deze situatie is beschreven als "de klantreis VOG digitaal - Max". Zie pagina 40 van het onderzoeksrapport.

Bevinding 3.

De BRP en het gebruik van de BRP in processen bevat veel (onbenut) potentieel voor verdere vermindering van regeldruk.

De werking van het systeem van basisregistraties leert dat het concept 'eenmalig uitvragen en meervoudig gebruiken' van gegevens de regeldruk voor burgers en bedrijven en de uitvoeringslasten voor overheidsorganisaties vermindert (bij juiste toepassing in de praktijk). Bovendien beperkt zulk gebruik foutkansen¹⁰ en verlaagt het de noodzaak voor het telkens uitvoeren van controles op procesniveau. Ook laat het onderzoek zien dat de groei van het aantal aansluitingen van nieuwe afnemers op de BRP afneemt, omdat inmiddels veel overheidsorganisaties al zijn aangesloten. Diverse voorbeelden in het onderzoek laten zien dat mogelijkheden voor meervoudig gebruik van BRP-gegevens, nog niet zijn uitgeput. Hierna geven wij een aantal suggesties voor aanvullende reducties van regeldruk door de uitbreiding van meervoudig gebruik van deze BRP-gegevens.

In het bijgaande onderzoek is vastgesteld:

- 1) welk onbenut potentieel voor vermindering van de regeldruk er nog is,
- 2) welke nieuwe reductiemogelijkheden ontstaan door een beperkte uitbreiding van de (functionaliteit van de) BRP,
- 3) welke verbeteringen noodzakelijk zijn om negatieve bijeffecten van de BRP weg te nemen,
- 4) of en hoe de regeldruk kan worden teruggedrongen door in te zetten op datazuinigheid, en
- 5) dat de aanpak van verbeteringen in de dienstverlening en vermindering van de regeldruk verbeterd kan worden door de regeldruk-effecten conform de Rijksbrede methodiek in beeld te brengen.

Hierna worden deze aanvullende reductiemogelijkheden uitgewerkt en voorzien van gerichte adviespunten om te komen tot minder regeldruk door een (verdere) optimalisatie van het gebruik van de BRP.

De bevinding dat er nog veel (onbenut) potentieel is bij het gebruik van de BRP, kan relevant zijn voor andere basisregistraties. Het doortrekken van de ontwikkeling naar andere domeinen biedt kansen om de regeldruk verder te verminderen en de dienstverlening verder te verbeteren. Dit laatste vergt op onderdelen wel actie van het kabinet.

---

¹⁰ Wel constateert ATR dat een negatief bijeffect is dat fouten grotere gevolgen hebben, doordat deze foutieve gegevens doorwerken in een groot aantal andere registraties en processen.

Adviespunten

1. Onbenut potentieel voor vermindering van de regeldruk

1.1 Onnodige uitvraag van een uittreksel uit de BRP

Uit het onderzoek en diverse door ATR ontvangen signalen blijkt dat diverse overheidsinstanties en organisaties met een publieke taak (nog steeds) onnodig gegevens uitvragen bij burgers en ondernemers. De overheidsinstanties en organisaties kunnen die gegevens ook (zelf) verkrijgen met behulp van de BRP. Zo stellen meerdere gemeenten aan aanvragers de eis een uittreksel BRP te overleggen bij het indienen van de vergunningaanvraag. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om de aanvraag van een drank- en horecavergunning. De gemeente dient de gegevens echter zelf uit de BRP te verkrijgen als de aanvrager zijn Burgerservicenummer (BSN) vermeldt. De eis aan een vergunningaanvrager om een uittreksel BRP te overleggen, betekent dat gemeenten vragen om gegevens van burgers of ondernemers die al geregistreerd en bij de overheid bekend zijn.

Het onnodig door overheden uitvragen van al bij de overheid bekende gegevens van burgers (geregistreerd in de BRP):

- gaat in tegen de uitgangspunten van "eenmalig registreren, meervoudig gebruik",
- zorgt voor onnodige (en voor burgers zeer merkbare) financiële lasten en regeldruk, en
- vergroot de kans op fouten in de interactie tussen overheden en burgers.

Voorbeelden van onnodige gegevensuitvraag met een relatie tot de BRP zijn:

- De Rijksoverheid vraagt via het toestemmingsformulier 'voor reizen met een minderjarig kind in de situatie van gescheiden ouders' om een "recent internationaal uittreksel Basisregistratie Personen".
- Sommige pensioenfondsen vragen regelmatig om een Attestatie de vita (bewijs van "in leven zijn"), terwijl deze gegevens voor pensioenfondsen raadpleegbaar zijn in de BRP.
- Sommige notarissen, hoewel zij afnemers zijn van de BRP, vragen toch een uittreksel BRP voor het opstellen van een verklaring van erfrecht.
- Bureau Wsnp (Wet schuldsanering natuurlijke personen), onderdeel van de Raad voor de rechtsbijstand, vraagt bij aanvraag om ondersteuning in bepaalde gevallen om een uittreksel BRP.

1.1 Het college adviseert het onnodig uitvragen van BRP-gegevens in de vorm van uittreksels en afschriften, door overheden en uitvoeringsinstanties met een publieke taak die toegang hebben (of kunnen krijgen tot) de BRP, te stoppen.

Het college geeft u in overweging om met de VNG, IPO en UVW, uitvoeringsinstanties en onder andere zorg- en onderwijssector gerichte afspraken te maken over het stoppen van onnodige gegevensuitvraag in bestaande procedures en het voorkomen van onnodige gegevensuitvraag bij nieuwe procedures.¹¹

---

¹¹ ATR constateert dat bij veel gemeenten op de webpagina over het Uittreksel BRP een (standaard)passage is opgenomen: "U kunt een uittreksel nodig hebben als u zich wilt inschrijven bij een woonstichting, als u uw auto wilt overschrijven of bij een huwelijk of echtscheiding." De genoemde voorbeelden geven aan dat nog steeds onnodige uitvraag van een uittreksel BRP aan de orde is, omdat in de genoemde voorbeeldsituaties de gegevens door de overheidsinstantie via de BRP kunnen worden verkregen.

Eenduidige communicatie over indieningsvereisten dient volgens ATR ook onderdeel te zijn van deze afspraken. Zo geven bijvoorbeeld meerdere gemeentelijke websites nog aan dat een uittreksel BRP in een aantal situaties moet worden overgelegd bij inschrijving van een leerling op een school.^{12,13}

1.2 Gebruiken van familierelaties

De BRP registreert familierelaties. De registratie legt relaties met ouders, kinderen, partners en voormalige partners vast. Die relaties spelen een rol in veel processen tussen burgers en overheden. Bij pensioenen, belastingen, uitkeringen, studiefinanciering, hypotheek en onroerend goed, en in het sociale domein, zijn familierelaties van invloed op besluiten. Die relaties moeten daarom worden opgegeven. Minder belastend voor burgers is het als die gegevens uit de BRP worden opgehaald. Bovendien vermindert dat controlelasten voor uitvoeringsorganisaties.

Bij een aantal onderzochte processen constateert ATR dat de BRP nog niet volledig gebruikt wordt voor het benutten van gegevens over familierelaties. Hierdoor ontstaat nog onnodige gegevensuitvraag. Dit is bijvoorbeeld aan de orde bij de aangifte van erfbelasting, omdat daarbij nog geen goed gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om familierelaties voor in te vullen, net als bij het digitaal melden van een voorgenomen huwelijk.¹⁴

1.2 Het college adviseert in die processen waarbij familierelaties een rol spelen, de in de BRP geregistreerde familierelaties te gebruiken in plaats van deze opnieuw uit te vragen bij burgers.

1.3 Gebruiken van historische gegevens

De BRP houdt ook historische gegevens bij, zoals voormalige woonadressen. Zulke gegevens moeten burgers in diverse processen overleggen, bijvoorbeeld aan woningverhuurders. In de praktijk worden deze gegevens overgelegd via een papieren uittreksel. Daar zijn kosten voor de burger mee gemoeid. Soms worden zulke gegevens overgelegd door de (potentiële) nieuwe huurder bij de verhuurder te laten inloggen op zijn eigen 'mijn.overheid.nl' pagina. Het is begrijpelijk dat de verhuurder inzage in de woon- of huurhistorie wil verkrijgen, maar het overleggen van een uittreksel met de volledige woonadreshistorie is onnodig belastend. Voor het tonen van de woonhistorie is het overleggen van de hele woonhistorie overmatig. Minder belastend zou zijn als burgers de eigen gegevens in de BRP (via mijnoverheid.nl) eenvoudig kunnen (her)gebruiken in interacties

---

¹² Sommige gemeenten vermelden expliciet dat een uittreksel BRP niet meer noodzakelijk is: *"LET OP: scholen hebben geen uittreksel of afschrift uit de BRP meer nodig voor het registreren van leerlingen. Maak dus geen onnodige kosten en verwijs indien nodig naar de nieuwsbrief voor scholen van DUO."* Voorbeelden van gemeenten die dit expliciet vermelden zijn Emmen, Tilburg, Hengelo en Veldhoven. Andere gemeenten (zoals Vlaardingen, Lelystad, Uden, Pijnacker-Nootdorp, Bernheze, Westvoornee, Nederbetuwe en Montfoort) vermelden dat een uittreksel BRP (nog wel) noodzakelijk kan zijn: *"Wanneer heeft u een uittreksel BRP nodig? Voor het afleggen van een examen, inschrijven voor een school of opleiding of inschrijving bij een woningbouwvereniging"*.

¹³ Al sinds 2010 speelt dit onderwerp in overleg tussen NVVB, het ministerie van BZK en onderwijsorganisaties, en is duidelijk dat het opvragen van een uittreksel BRP niet noodzakelijk is voor de inschrijving van een leerling op een school. De NVVB berichtte in 2013 al op haar website: *"Het ministerie van BZK zal de scholen die nog steeds om een GBA-uittreksel vragen blijven attenderen op de mogelijkheid hiervoor andere documenten te gebruiken. Er zijn ook gemeenten die zelf contact zoeken met de scholen in hun regio en ze wijzen op de tekst die OCW/DUO beschikbaar heeft gesteld. We blijven goede hoop houden dat het zal lukken om alle scholen af te laten zien van het gebruik van GBA-uittreksels. Het is immers niet aan gemeenten om de verstrekking hiervan aan scholen tegen te houden (in incidentele gevallen blijft het nodig), het is aan scholen om er niet meer om te vragen!"*

¹⁴ Zie voor een nadere toelichting ook de 'Klantreis huwelijk' vanaf pagina 44 van het onderzoeksrapport.

met overheden en desgewenst in contact met andere partijen. In het geval van de woonhistorie is het bijvoorbeeld lastenluser als de burger het overzicht kan downloaden uit de BRP.

Ook zijn in de BRP-gegevens geregistreerd over huwelijken en partnerschappen van een burger, inclusief vermelding van eventuele ontbinding. Deze gegevens zijn van belang bij andere processen zoals aangifte geboorte, vaststellen erfgenamen en bij successiebelastingen. Nog niet in alle gevallen worden bij deze processen de in de BRP geregistreerde gegevens hergebruikt. Hierdoor kan sprake zijn van onnodige regeldruk als de overheid instantie deze gegevens alsnog opvraagt bij de burger.

1.3 Het college adviseert nader te onderzoeken in welke processen historische gegevens worden gevraagd die zijn vastgelegd in de BRP, en hoe die gegevens kunnen worden verkregen uit de BRP in plaats van deze uit te vragen bij burgers.

1.4 Gebruik maken van de datum van geldigheid naast de datum van registratie in de BRP

De BRP registreert wanneer een gegeven is opgenomen en wanneer een gegeven geldig wordt of werd. Dit maakt het mogelijk om gegevens vast te leggen, nadat die gegevens van kracht werden. Andere basisregistraties kennen deze manier van registreren niet. Hierdoor is het bijvoorbeeld in het kentekenregister niet mogelijk om een onjuiste tenaamstelling van een voertuig met terugwerkende kracht te corrigeren. Het is alleen mogelijk om de nieuwe situatie door te geven en de registratie naar de toekomst aan te passen. Deze situatie is bijvoorbeeld aan de orde als gegevens moeten worden gewijzigd bij een overlijden.

De situaties van overlijden en tenaamstelling auto zijn bij de overheid bekend. Door een goed gebruik van deze gegevens (door het benutten van de datum geldigheid én de datum van registratie) kan maximaal opvolging worden gegeven aan het principe "eenmalig uitvragen, meervoudig gebruiken". Hierdoor kan in de benoemde situatie onnodige (en zeer merkbare) regeldruk voor burgers worden voorkomen. Deze regeldruk kan zodoende worden voorkomen door beter gebruik te maken van de gegevens uit de BRP.

Het voorgaande gaat volgens ATR op voor die processen met rechtsgevolgen waarbij een gegeven in de BRP wordt gewijzigd. Meer concreet kunnen onnodige regeldruk en problematische situaties worden voorkomen door gebruik te maken van de datum van geldigheid naast die van de registratie van gegevens bij bijvoorbeeld wijziging van adres en huwelijkse staat.¹⁵

1.4 Het college adviseert om de datum geldigheid naast de datum van registratie in de BRP te gebruiken voor het (kunnen) wijzigen van bij de overheid geregistreerde gegevens, waarvan de datum rechtsgevolgen heeft voor burgers.

---

¹⁵ Bijvoorbeeld bij de registratie van de geboorte van een kind, zijn twee data aan de orde in de BRP-gegevens van een ouder(s): een datum "*ingangsdatum geldigheid*" en een datum "*van opname in de BRP*". Bij geboorte betreft de eerste datum de feitelijke geboortedatum van het kind (bijvoorbeeld 15 november). De tweede datum, meestal enkele dagen later, is de registratiedatum van de geboorte in de BRP (bijvoorbeeld 18 november). Deze situatie met een datum "*ingangsdatum geldigheid*", en een datum "*opname in de BRP*" geldt voor veel processen (waaronder huwelijk en adreswijziging).

1.5 Volledige digitalisering van dienstverlening vanuit het burgerperspectief

Een groot aantal overheidsverplichtingen kunnen door burgers inmiddels (gedeeltelijk) digitaal worden voldaan. Zo kunnen veel vergunningen volledig digitaal worden aangevraagd en kunnen veel meldingen ook via digitale kanalen worden doorgegeven aan bijvoorbeeld de gemeente. Ook uit het onderzoek 'Aanbod Digitale Dienstverlening 2017' dat in opdracht van het ministerie van BZK is verricht, blijkt dat de gemiddelde digitale beschikbaarheid van overheidsdienstverlening in 2017 is toegenomen tot 90% voor de gehele overheid en dat de gemiddelde 'digitale volwassenheid' uitkwam op 75%. De digitale volwassenheid was daarmee 17%-punt hoger dan in de eerste meting in 2014.

Tegelijkertijd constateert ATR dat sommige overheidsprocessen slechts gedeeltelijk zijn gedigitaliseerd. Dit heeft tot gevolg dat er meer in plaats van minder regeldruk is voor de burger. Deze ontwikkeling doet zich onder andere voor in twee situaties:

- Als aanvraag- of meldingsformulieren zijn 'gedigitaliseerd' in de vorm van een pdf en vervolgens op de overheidswebsite zijn geplaatst. De burger dient dit formulier dan veelal eerst op te zoeken, te printen, (met pen) in te vullen, in te scannen om vervolgens digitaal te kunnen opsturen naar de overheidsinstantie. De regeldruk hiervan is groter dan in de oude situatie waarbij een schriftelijk ontvangen (papieren) formulier direct kon worden ingevuld en opgestuurd. Deze onnodige regeldruk kan worden voorkomen door een interactieve pdf of een digitale aanvraagmodule met DigiD aan te bieden, zodat de gegevens door de burger digitaal kunnen worden (voor)ingevuld, en onnodige stappen zoals printen, invullen, scannen en opsturen worden vermeden. ATR constateert dat steeds meer overheidsorganisaties deze vorm (met interactieve pdf of DigiD) benutten.
- Als bij aanvragen of meldingen een (fysieke) afspraak bij de overheidsinstantie moet worden gemaakt en de burger voorafgaand aan deze afspraak digitaal gegevens invult (zonder DigiD). Soms moeten deze digitaal ingevulde gegevens ter plaatse opnieuw worden ingevuld. Dit komt bijvoorbeeld bij een aantal gemeenten voor bij het proces van geboorteaangifte. De ouder maakt digitaal een afspraak bij de gemeente voor de geboorteaangifte en vult daarvoor zijn gegevens (en soms die van de zoon of dochter) in. Bij de fysieke afspraak bij de gemeente komt het voor dat eerder digitaal ingevulde gegevens opnieuw moeten worden ingevuld.

1.5 Het college adviseert samen met medeoverheden en uitvoeringsinstanties onnodige regeldruk te voorkomen als gevolg van gedeeltelijke digitalisering van overheidsprocedures, en integrale (volledige) digitalisering vanuit burgerperspectief bij deze procedures te bevorderen.

1.6 'Opwaardering' convenanten gericht op gegevensdeling en regeldrukvermindering

Overheden, (semi)publieke instellingen en uitvoeringsinstanties sluiten regelmatig convenanten gericht op gegevensuitwisseling. In een aantal gevallen heeft deze gegevensuitwisseling tot doel om bij te dragen aan fraudebestrijding: bijvoorbeeld gegevensuitwisseling tussen gemeenten en onder andere UWV ter bestrijding van bijstandsfraude. Het college constateert daarnaast dat er convenanten worden afgesloten, die bijdragen aan gegevensuitwisseling én met het doel de overheidsdienstverlening te verbeteren en de regeldruk voor burgers te verminderen. Dit is bijvoorbeeld aan de orde als woningcorporaties de inschrijving van huurders doorgeven aan de gemeente en de huurders dit niet zelf meer hoeven te doen. Door de keuze voor het convenant (als vorm voor de afspraken) wordt nog niet in alle gevallen maximale regeldrukreductie bereikt, omdat het convenant alleen geldt voor de deelnemende partijen. Een alternatief is om de uitwisseling van gegevens in en voor een bepaald proces te verankeren in regelgeving. Dit heeft als voordeel dat in alle gevallen uitwisseling van gegevens plaatsvindt, en dat er waarborgen

kunnen worden gesteld aan de kwaliteit van de gegevensuitwisseling. Bij het aangaan van het huurcontract kan in samenspraak met de huurder worden vastgesteld of een inschrijving op het nieuwe (woon)adres wel aan de orde is. Dit voorkomt onnodige fouten met negatieve effecten tot gevolg.

1.6 Het college adviseert met medeoverheden en uitvoeringsinstanties te onderzoeken welke convenantafspraken kunnen worden verankerd in regelgeving ter vermindering van de regeldruk voor burgers.

2. Reductiemogelijkheden door uitbreiding functionaliteit en gebruik van de BRP

2.1 Gebruiken van het BSN in de financiële sector

Banken zijn verplicht om het BSN van particuliere klanten vast te leggen en hun tegoeden en schulden (met name hypotheeken) per BSN aan de Belastingdienst door te geven. Voor de uitvoering van het Deposito Garantie Stelsel (DGS) dat de tegoeden van klanten waarborgt in geval van een faillissement van een bank, worden de tegoeden van verschillende rekeningen samengevoegd per BSN. Banken *mogen* de BRP raadplegen in het geval een klant niet meer bereikbaar is maar nog wel een tegoed heeft bij de bank. Maar banken mogen de BRP *niet* raadplegen als klanten met openstaande schulden niet meer bereikbaar zijn. Echter, het financiële belang van beide partijen (banken en schuldenaren) is groter bij een schuld dan bij een openstaand tegoed, omdat het niet in contact kunnen komen kan leiden tot opeenvolgende schulden. Om deze reden moeten banken toegang kunnen verkrijgen tot de BRP, ook in de situatie van openstaande schulden.

2.1 Het college adviseert wettelijk te regelen dat financiële instellingen gegevens uit de BRP kunnen verkrijgen in het geval van openstaande schulden van particuliere klanten die niet langer bereikbaar zijn.

2.2 Vrijwillige registratie van telefoonnummers en emailadressen

Bij veel contacten van burgers met overheidsinstellingen vraagt de instelling om in te loggen met DigiD en om het emailadres en telefoonnummer. Bij opnieuw inloggen bij dezelfde organisatie wordt vaak opnieuw om het e-mailadres en telefoonnummer gevraagd. Het ligt voor de hand om deze gegevens eenmalig te registreren en meervoudig te gebruiken. Het voornemen om deze gegevens op te nemen in de BRP staat in het regeerakkoord. Maar de Berichtenbox van mijnoverheid.nl registreert al het email-adres van burgers die het op prijs stellen om een notificatie van een nieuw bericht in hun email te ontvangen. DigiD registreert bovendien nu al het telefoonnummer van burgers om hen een SMS te sturen als dat vanwege beveiligingseisen nodig is. Passend bij het principe 'eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik' is om deze gegevens (waar mogelijk en gewenst) ook te gebruiken voor andere contacten met burgers. Een werkbare manier om burgers zeggenschap te laten behouden over het al dan niet gebruiken van contactgegevens is het werken met een vooraf ingevuld formulier.

2.2 Het college adviseert het principe 'eenmalige uitvraag, meervoudig gebruik' ook toe te passen op e-mailadressen en telefoonnummers van burgers, en burgers daarbij zelf regie te geven over het meervoudig gebruik van deze gegevens.

2.3 Verbeteren van de inzage in de registratie en uitwisseling van gegevens

Gemeenten kunnen bij hen ingeschreven burgers een overzicht geven van de instanties die gegevens uit de BRP hebben ontvangen. De wijze waarop zulke overzichten moeten worden aangevraagd, verschilt tussen gemeenten. Dit geldt ook voor de wijze waarop die gegevens worden gerapporteerd. Het onderzoeksrapport bij dit advies constateert dat er geen burgervriendelijk proces bestaat om inzage te verkrijgen in het gebruik door afnemers van de BRP van de persoonsgegevens. Sommige rapporten over de verstrekte BRP-gegevens zijn dermate uitgebreid dat die niet op papier worden verstrekt maar op een gegevensdrager. Andere overzichten beperken zich tot de datum van de afname en de naam van de afnemer. De overzichten zijn weinig informatief, omdat het doel van de verstrekking veelal niet wordt vermeld. Een burger kan dan niet beoordelen welke gegevens voor welk doel (al dan niet terecht) zijn verstrekt. In sommige gevallen kunnen burgers lastig vaststellen waarom een afnemer gegevens uit de BRP afneemt. Dit geldt bijvoorbeeld voor een waterschap waar de burger niet woonachtig is (geweest).

Minder belastend voor burgers is het als de inzage informatiever en interactiever wordt gemaakt. Omdat er al een landelijke voorziening bestaat, ligt het voor de hand die voorziening uit te breiden met een functie die inzage geeft in de aan afnemers geleverde gegevens uit de BRP. Dit past naar het oordeel van ATR ook bij het uitgangspunt van 'regie op eigen gegevens' voor burgers.

2.3 Het college adviseert burgers een interactieve inzage mogelijkheid te bieden in de gegevens die worden geleverd aan afnemers van de BRP, en bij deze inzage mogelijkheid voor burgers het doel van de verstrekkingen specifiek te vermelden.

3. Verbeteringen om negatieve bijeffecten (van de BRP) weg te nemen

3.1 Ondersteuning bij melden van fouten, vergissingen en verouderde gegevens

Het onderzoeksrapport benoemt dat afnemers van gegevens uit de BRP met systemen werken die relatief 'zwakker' zijn dan de BRP. Dit is onder andere zichtbaar in de historische gegevens en onderlinge relaties (familierelaties). Als een burger een fout in zijn geregistreerde gegevens opmerkt, bijvoorbeeld op 'mijn.overheid.nl', wordt hij doorverwezen naar de gemeente. De burger kan daardoor niet op de plaats waar hij de eigen BRP-gegevens kan inzien, melden dat er gegevens onjuist zijn, of deze op die plaats wijzigen. In veel gemeenten wordt gewerkt met een (niet interactief) pdf-formulier dat door de burger moet worden ingevuld. Hierdoor dienen vaak ook de (correcte) gegevens van de burger die reeds bekend zijn bij de overheid, opnieuw te worden ingevuld.

Minder belastend voor burgers is het als zij digitaal een vooraf ingevuld formulier krijgen waarop zij gewenste wijzigingen (of noodzakelijke aanpassingen) kunnen aangeven. Het voorinvullen van de gegevens is mogelijk, als een wijzigingsverzoek kan worden ingevuld en ingediend met behulp van DigiD.

Aan burgers kan daarnaast (proactieve) ondersteuning worden geboden voor het doorgeven van wijzigingen, ook omdat juistheid en volledigheid van gegevens over burgers van belang is voor overheden en overheidsdienstverlening.

3.1 Het college adviseert burgers (pro-)actieve ondersteuning te bieden als zij wijzigingen van of aanvullingen op hun gegevens in de BRP willen doorgeven.

3.2 Verzachten van negatieve bijeffecten van onjuiste gegevens

Het onderzoek constateert dat een onbedoeld bijeffect van het principe 'eenmalig verstrekken, meervoudig gebruik' kan zijn dat vergissingen, fouten en de gevolgen van fraude zich snel over de aangesloten administraties verspreiden. Dit soort problemen komt – relatief gezien – niet heel vaak voor, maar als ze zich voordoen is het voor de betrokkenen en hun omgeving zeer belastend. Zo kunnen burgers bijvoorbeeld worden geconfronteerd met het automatisch stopzetten van regelingen en met verplichtingen tot terugbetalen van vermeend onterecht ontvangen bedragen. Het wordt hen dan duidelijk dat er problemen zijn, maar niet altijd wat de bron van die problemen is. Die bron is overigens voor de organisaties die de betreffende gegevens afnemen en op basis van die gegevens besluiten nemen, ook vaak onduidelijk. De gevolgen voor de getroffen burgers zijn groter als het herstellen van de oude situatie niet of lastig is omdat de betreffende administratie (waarin de gegevens worden verwerkt) daar niet in voorziet. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde als een identiteitsdocument ten onrechte ongeldig wordt verklaard, als een persoon onterecht wordt uitgeschreven uit de BRP na adrescontrole, of als een persoon ten onrechte als overleden wordt geregistreerd.

Extra aandachtspunt hierbij is dat niet alle burgers digivaardig zijn. Burgers die niet elektronisch kunnen communiceren moeten dat ook op een andere manier kunnen blijven doen.¹⁶ Tussen de digivaardige en niet-digivaardige groepen bevinden zich de burgers die wel proberen om van de digitale dienstverlening gebruik te maken, maar daarbij problemen ondervinden. Zij zouden (extra) ondersteuning moeten kunnen inschakelen, als zij problemen ondervinden.

3.2 Het college adviseert een 'hulpfunctie' voor burgers te organiseren. Die moet de oorzaken opsporen, de fouten herstellen en burgers proactief helpen bij hun problemen met de elektronische overheid en het herstellen van negatieve gevolgen.

Overheidsinstanties bepalen veelal zelf op welke wijze en in welke mate zij interacties met burgers digitaal vormgeven én in hoeverre daarbij ook een niet-digitale variant beschikbaar blijft voor burgers. De digitalisering van de dienstverlening en communicatie door de Belastingdienst in de afgelopen jaren toont aan dat een automatische stap naar volledige digitale communicatie nog niet voor alle burgers gepast is. In een snel digitaliserende maatschappij is het voor niet-digivaardige burgers moeilijker om mee te komen en om aan alle (overheids)verplichtingen te voldoen. ATR merkt op dat nog steeds een omvangrijke groep burgers minder tot niet-digivaardig is.¹⁷ Om deze reden is aandacht voor deze groep burgers en de overheidsdienstverlening aan deze burgers van groot belang.¹⁸

Naar het oordeel van het college dient bij de opvolging van adviespunt 3.1 en 3.2 ook nadrukkelijk aandacht te zijn voor deze groep 'niet-digivaardige' burgers. Dit sluit ook aan op de uitgangspunten van de *Agenda Digitale Overheid* die in 2018 is vastgesteld en aan de Tweede Kamer is aangeboden. In het bijzonder sluit dit aan bij het uitgangspunt "toegankelijk en begrijpelijk voor iedereen", waarbij is aangegeven dat burgers die nog

¹⁶ Regeerakkoord "Vertrouwen in de toekomst", 2017.

¹⁷ Uit onderzoek van het CBS bleek dat eind 2018 bijna 900.000 Nederlandse burgers aangaven nog nooit internet te hebben gebruikt. Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/01/zes-procent-nooit-op-internet>. De website digitaleoverheid.nl (van de Rijksoverheid) geeft zelfs aan dat "rond de 2,5 miljoen Nederlanders het moeilijk vinden om te werken met digitale apparaten, zoals een computer, smartphone of tablet, en dat 1,2 miljoen Nederlanders nog nooit internet hebben gebruikt."

¹⁸ Het programmabureau digivaardig en digiveilig is onbereikbaar. Zowel bij de Rijksoverheid als bij ECP. De opvolger van dit programma, www.veiliginternetten.nl besteedt geen aandacht aan digitale vaardigheden.

geen gebruik willen of kunnen maken van de digitale dienstverlening ook andere vormen van contact kunnen benutten.¹⁹

3.3 Gegevensverificatie door het Kadaster

De notaris die een akte passeert, laat die akte vervolgens registreren bij het Kadaster maar daarbij wordt in de huidige situatie het BSN van de betrokken persoon of personen niet meegeleverd. Mede daarom verifieert het Kadaster persoonsgegevens zelf (opnieuw) in de BRP. Dat opnieuw vaststellen van gegevens veroorzaakt onnodige uitvoeringslasten (voor het Kadaster). Bovendien treden daarbij soms fouten op met relatief grote gevolgen voor burgers. De notaris stelt de identiteit van natuurlijke personen verplicht vast, veelal aan de hand van identiteitsdocumenten waar het BSN op staat. Kadaster en notaris hebben beide toegang tot de BRP. Als de notaris de identiteit van natuurlijke personen, inclusief de noodzakelijke gegevens voor verificatie van de persoonsgegevens, doorgeeft aan het Kadaster, kan de regeldruk verminderen bij het registreren van bijvoorbeeld aktes door het Kadaster (het 'goedpad') en kunnen eveneens fouten die daar soms bij worden gemaakt en daarmee ervaren regeldruk (als gevolg van het 'foutpad'), worden voorkomen.²⁰

3.3 Het college adviseert te regelen dat de (uitkomst van de) verificatie van (persoons)gegevens in de BRP door de notaris, automatisch gedeeld wordt tussen notaris en Kadaster, zodra een akte ter inschrijving aan het Kadaster wordt aangeboden.

Het college geeft in overweging om bij de opvolging van adviespunt 3.3 de mogelijkheid te onderzoeken waarbij (de verificatie van) *het BSN* automatisch gedeeld wordt tussen notaris en Kadaster zodra de notaris een akte bij het Kadaster aanbiedt.

4. Regeldrukvermindering door datazuinigheid

4.1 Datazuinigheid

Onnodig vragen om gegevens van burgers kan worden tegengegaan door het (beter) uitwisselen van gegevens tussen (overheids)organisaties en organisatieonderdelen. Dat vermindert de regeldruk. Maar gegevens onnodig uitwisselen verhoogt de regeldruk juist. Daarom is datazuinigheid geboden. Die zuinigheid is relatief eenvoudig te realiseren. Het opvragen van gegevens moet zich beperken tot die gegevens die voor het doel relevant zijn en die van invloed zijn op de uitkomst van een besluit door het bestuursorgaan dat de gegevens vraagt. Zo is evident dat bij aanvragen en verstrekken van een parkeervergunning het geslacht van de voertuigeigenaar of -gebruiker niet relevant is. Het geslacht mag zelfs niet van invloed zijn op de verstrekking.

Andere voorbeelden betreffen het 'meenemen' van de adresgegevens van burgers in hun interacties met de overheid:

- Het is mogelijk dat er onzekerheden bestaan over het woon- of postadres of dat er mutaties van dat adres moeten worden verwerkt. Als het adres niet relevant is voor de besluitvorming, zouden onzekerheden daarover geen rol mogen spelen.

¹⁹ <https://www.digitaleoverheid.nl/nldigibeter/toegankelijk-begrijpelijk-en-voor-iedereen/>

²⁰ Het 'goedpad' is de meest gebruikte en correcte weg naar het einddoel. Hierin zitten geen uitzonderlijke situaties of fouten. 'Foutpaden' betreffen een of meerdere alternatieven die moeten worden afgelopen bij uitzonderingen. Als niet in die uitzonderingen is voorzien, valt het proces uit en moet de betrokkene handelingen verrichten om van het 'foutpad' weer op het 'goedpad' te komen. Deze handelingen brengen veel irritatie met zich mee en vormen een grote bron van ervaren regeldruk voor betrokkene. Zie in dit verband ook sub-paragraaf 5.5.2 van het eindrapport.

- Bij het opgeven van een verhuizing naar een woning die in eigendom is genomen, vraagt de gemeente vaak om een koopcontract als 'bewijs van bewoning'. De gemeente heeft belang bij het kunnen vaststellen van de 'bewoning', maar het contract is daar strikt genomen geen bewijs van.

Uit het onderzoek blijkt dat er een grote verwevenheid is gegroeid tussen de BRP en daarop aangesloten overheidsorganisaties. Sommige organisaties maken gebruik van de gegevens van de BRP in een hogere frequentie dan de BRP kan leveren. Dit geldt bijvoorbeeld voor de Belastingdienst. Zulke organisaties ontvangen de gegevens van de BRP eenmalig, maar gebruiken die meerdere malen. Dit is niet belastend voor burgers als alle gegevens kloppen en hetzelfde blijven, maar wel als er onzekerheden zijn, als er (nog) mutaties verwerkt moeten worden of als mutaties onjuistheden bevatten.

Ook bij deze verwevenheid kan streven naar datazuinigheid de regeldruk verminderen voor niet-standaard gevallen. Dit kan door de vraag naar het doel van het gegevensgebruik te stellen. Minder (onnodige) data gebruiken in de interactie tussen overheid en burger betekent ook minder kans op onjuiste gegevens, minder verspreiding van onjuiste gegevens, minder kosten voor herstel, en lagere kosten voor controle en verwerking.

4.1 Het college adviseert in overleg met afnemers van de BRP vast te leggen welke gegevens uit de BRP voor welk type interacties met burgers strikt noodzakelijk zijn, en de verstrekking van gegevens uit de BRP aan deze afnemers hiertoe te beperken.

Opvolging van adviespunt 4.1 leidt volgens het college tot een passende gegevensverstrekking aan afnemers. Een kritische blik op de te verstrekken gegevens in relatie tot het doel kan er ook toe leiden dat extra gegevens nuttig blijken te zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor historische gegevens of gegevens over familierelaties, zoals eerder beschreven. Zodoende kan de kritische blik op de te verstrekken gegevens bijdragen aan een optimale verstrekking van gegevens uit de BRP aan de afnemers en aan regeldruk vermindering voor burgers.

Het feit dat adresgegevens bij alle verstrekkingen worden 'meegeleverd' staat op gespannen voet met de mogelijkheid die burgers moeten hebben om hun adresgegevens af te schermen. Datazuinigheid bij deze gegevens vermindert het risico dat die gegevens onbedoeld toch bekend worden.

5. Analyse regeldrukeffecten conform de Rijksbrede methodiek

5.1 Analyse regeldrukeffecten conform de Rijksbrede methodiek

Ons onderzoek stelt vast dat een referentiepunt (nulmeting) ontbreekt om een integrale uitspraak te kunnen doen over de regeldrukontwikkeling als gevolg van de BRP en het principe 'eenmalige verstrekking, meervoudig gebruik'. Ook is uit het onderzoek gebleken dat wijzigingen in regelgeving en dienstverlening, die gevolgen voor de regeldruk hebben (gehad), niet op een systematische wijze zijn bijgehouden. Daardoor zijn de gevolgen voor de regeldruk via synthese-onderzoek niet gericht vast te stellen en alleen te schatten. Hieronder worden enkele voorbeelden genoemd van het toepassen van het principe 'eenmalige verstrekking, meervoudig gebruik' waarbij de gevolgen voor de regeldruk niet gestructureerd zijn beschreven, terwijl deze effecten er wel zijn.

Sinds 2015 kunnen erkende autobedrijven zelf voertuigen op naam stellen. Dat is voor die bedrijven én voor de particulieren een grote en merkbare vermindering van de regeldruk. In 2017 is de regeldruk verder verminderd door de mogelijkheid om online, met behulp van een smartphone met een NFC-chip en een app van de RDW, een voertuig op een naam te zetten. Daarmee vervallen de wachttijd en de verplichting om naar een servicepunt te gaan. De reducties van de regeldruk die hieruit volgden, zijn niet in beeld gebracht en gerapporteerd.

Verscheidende gemeenten hebben het doorgeven van een verhuizing sinds 2014 (verder) verbeterd, ook waar het een verhuizing van de ene naar de andere gemeente betreft. Daarvoor worden gegevens van de BRP gebruikt, met als gevolg dat de verplichting om bewijsstukken te overleggen veelal is verminderd. Dat heeft de regeldruk voor burgers verlaagd. Deze verlaging is in beeld gebracht noch gerapporteerd.

Eind 2018 is een wijziging van het Besluit BRP en het Besluit BSN aan de Tweede Kamer gezonden.²¹ Deze wijziging herstelde een ongewenste uitkomst van de Jeugdwet: bepaalde gecertificeerde instellingen konden geen gebruik maken van de gegevens uit de BRP. De wijziging maakt het hergebruik van gegevens voor de gecertificeerde instellingen (en de daarbinnen werkzame professionals) mogelijk. Zowel bij de Jeugdwet (regeldruktoename) als bij de 'reparatiewet' (regeldrukafname) is geen gestructureerde (kwantitatieve) analyse gemaakt van de regeldrukeffecten. Hierdoor waren deze effecten niet goed in beeld bij de besluitvorming over de voorstellen.

In het achterliggende onderzoek bij dit advies zijn tien processen nader geanalyseerd. Ook daarbij is vastgesteld dat bij enkele processen de initiële regeldrukeffecten analyse niet volledig conform de Rijksbrede methodiek is uitgevoerd.²² Het ontbreken van een regeldrukeffecten analyse bij voorgenomen wet- en regelgeving bemoeilijkt de besluitvorming, omdat dan niet alle effecten (kosten en baten) kunnen worden meegewogen.

5.1 Het college adviseert bij maatregelen die invulling geven aan het principe 'eenmalige verstrekking, meervoudig gebruik' van gegevens in de BRP, de gevolgen voor de regeldruk in beeld te brengen, conform de Rijksbrede methodiek.

---

²¹ Deze wijziging had betrekking op "de aanwijzing van werkzaamheden die worden verricht door gecertificeerde instellingen als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet in verband met het uitvoeren van jeugdreclassering als bedoeld in artikel 1.1 van de Jeugdwet, als werkzaamheden met een gewichtig maatschappelijk belang ten behoeve waarvan gegevens uit de basisregistratie kunnen worden verstrekt."

²² Kern van de Rijksbrede methodiek voor de uitwerking van regeldrukeffecten is een kwantitatieve analyse van de gevolgen op handelingsniveau van wijzigende wet- en regelgeving voor burgers, bedrijven en professionals. Daarbij gaat de huidige methodiek uit van een delta-benadering; de huidige situatie wordt op verplichtingenniveau vergeleken met de nieuwe situatie. Deze analyse maakt inzichtelijk wat de concrete en merkbare gevolgen van veranderende regelgeving zijn voor die partijen die aan de wijzigende verplichtingen moeten voldoen.